

Przeznaczony do realizacji dla I etapu edukacyjnego

Opracowanie: Izabella Głogowska i Aneta Watemborska

Recenzent: mgr Anna Mędoń – nauczyciel dyplomowany

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EVACO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

SCENARIUSZ – PROJEKTU EDUKACYJNEGO

dla klasy II

stworzony w ramach projektu „Droga ucznia do sukcesu” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty konkursowe.

Materiał przeznaczony do realizacji dla I etapu edukacyjnego

Autorki: Izabella Głogowska, Aneta Watemborska

Recenzja: Anna Mędoń – nauczyciel dyplomowany

Projekt okładki, grafika, skład: Sebastian Kopiec

Korekta: Aleksandra Ścibich-Kopiec

Publikacja upowszechniana bezpłatnie.

Wydawca:

EVACO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

ul. Kapelanka 13/13A

30-347 Kraków

Człowiek – najlepsza inwestycja

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

SCENARIUSZ PROJEKTU EDUKACYJNEGO – JESIEŃ WOKÓŁ!

Interdyscyplinarność: matematyka w korelacji z plastyką, edukacją przyrodniczą, zajęciami technicznymi, edukacją polonistyczną.

Podstawa programowa

Edukacja matematyczna:

- zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000;
- porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$);
- odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra; podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych;
- rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
- wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności;
- zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000;
- rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie); rysuje odcinki o podanej długości; oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach);
- odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny).

Zajęcia techniczne:

- realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:
 - a) przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia;
 - b) rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej;

c) posiada umiejętności:

- odmierzania potrzebnej ilości materiału;
- cięcia papieru, tektury itp.

Edukacja polonistyczna:

- dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych.

Edukacja plastyczna:

- podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne);
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych).

Edukacja przyrodnicza:

- wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku;
- zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin:
 - a) wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi.

Cele projektu:

- posługiwanie się linijką, wagą i zegarkiem oraz odczytywanie i zapisywanie wyników pomiaru;
- dokonywanie prostych obliczeń kalendarzowych;
- prezentowanie wyników swojej pracy oraz dyskusja na ich temat;
- wyszukiwanie informacji i korzystanie z nich w praktyce;
- współdziałanie podczas pracy w grupie.

Kryteria do oceny opisowej (NaCoBeZu):

- potrafisz posługiwać się linijką, wagą i zegarkiem;
- umiesz dokonać prostych obliczeń kalendarzowych;
- potrafisz zaprezentować wyniki swojej pracy i dyskutować o nich;
- umiesz wyszukiwać w różnych źródłach informacje na podany temat;
- potrafisz pracować w grupie.

Wykorzystanie pakietu multimediiów opracowanych na potrzeby realizacji programu nauczania „Droga ucznia do sukcesu”.

PLAN DZIAŁAŃ

Etap projektu	Opis działania, propozycje zajęć do pracy z dziećmi	Uwagi nauczyciela
Działania	<p>Zainicjowanie projektu (<i>aranżacja sytuacji projektowej, np. wycieczka, literatura, problem, zjawisko przyrodnicze, nurtujące pytania, hobby, pasje dzieci i nauczyciela itd.</i>):</p> <p>Nauczyciel przedstawia dzieciom temat projektu. Pobudza dyskusję na temat tego, co zmienia się w przyrodzie jesienią, a następnie omawia z dziećmi plan działania w projekcie i nakreśla na poziomie ogólnym, czego będą mogły nauczyć się dzieci w ciągu kolejnych 4 tygodni.</p> <p>Spisanie kontraktu:</p> <p>Nauczyciel spisuje z uczniami kontrakt mówiący o obowiązkach wynikających z realizacji zadań w projekcie, np. wykonywanie prac domowych, oraz określa możliwości wkładu dzieci w projekt, np. prezentacja własnego hobby związanego z poruszonymi tematami lub możliwość zaproszenia do działań rodzica jako eksperta.</p> <p>Wybór tematu (<i>w klasach I – III podaje nauczyciel, uczniowie mają prawo modyfikować, o ile jest taka potrzeba</i>):</p> <p>Tematem przewodnim bieżącego projektu będą zmiany zachodzące jesienią w przyrodzie. Przez kolejne tygodnie uczniowie będą realizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wycieczkę do pobliskiego lasu lub parku; 	

- przygotowywać ozdoby ze zdobytych „skarbów jesieni”;
- planować i realizować wystawę oraz kiermasz jesienny.

Podział na grupy:

Temat I: Planowanie wycieczki, zapoznanie się z inspiracjami dot. prac, które dzieci wykonają w 3. tygodniu projektu.

Uczniowie podzieleni są na 3 grupy.

Temat II: Wycieczka do lasu lub parku.

Nie zakłada się podziału na grupy. W przypadku, gdy nauczyciel i organizatorzy wycieczki będą realizować z dziećmi zabawy w lesie, obowiązuje podział na grupy opisany w poszczególnych zabawach (por. poniżej).

Temat III: Przygotowanie ozdób na kiermasz, podział zadań do wykonania w domu na 4. tydzień projektu.

Nie zakłada się podziału na grupy.

Temat IV: Dokończenie ozdób, wycena ozdób i rozplanowanie stanowisk na kiermaszu.

W bieżącym tygodniu ustalany będzie podział na grupy obsługujące stanowiska kiermaszu (por. poniżej)

Temat V: Kiermasz dla uczniów i rodziców.

Uczniowie obsługują stanowiska na kiermaszu. Ilość i liczebność grup uzależniona jest od liczby i różnorodności przygotowanych ozdób.

Sformułowanie ogólnych oraz szczegółowych celów projektu (*zadanie nauczyciela z możliwością modyfikowania, akceptacji i wyrażania dezaprobaty przez uczniów*).

Nauczyciel przedstawia uczniom cele ogólne projektu (por. powyżej) oraz opracowuje z uczniami listę celów

szczegółowych dla każdego z nich, np. dla celu nabycie umiejętności dokonywania pomiarów – uczniowie nauczą się mierzyć długość, ważyć, mierzyć czas oraz odmierzać płyny.

Przygotowanie harmonogramu pracy, podział zadań (*nauczyciel wspólnie z uczniami opracowuje harmonogram pracy i współuczestniczy w podziale zadań*).

Nauczyciel przedstawia program ramowy projektu z podziałem na tygodnie:

Tydzień 1: Planowanie wycieczki, zapoznanie się z inspiracjami dot. prac, które dzieci wykonają w 3. tygodniu projektu.

Tydzień 2: Wycieczka do lasu lub parku.

Tydzień 3: Przygotowanie ozdób na kiermasz, podział zadań do wykonania w domu na 4. tydzień projektu.

Tydzień 4: Dokończenie ozdób, wycena ozdób i rozplanowanie stanowisk na kiermaszu.

Tydzień 5: Kiermasz dla uczniów i rodziców.

Dobór literatury i poszukiwanie źródeł wiedzy (*nauczyciel sugeruje i podpowiada, gdzie szukać źródeł, z czego można korzystać, w czym może być pomocna inna osoba dorosła, uwzględnia propozycje dzieci*).

Nauczyciel przygotowuje zestaw stron internetowych, na których dzieci mogą znaleźć inspiracje do przygotowania ozdób na kiermasz, np.:

<http://ladyfaceblog.blogspot.ie/2013/10/fall-wreath.html>

<http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/CTH630568.jpg?itok=7DOSYS77>

	<p>http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/100991404.jpg.rendition.largest_0.jpg?itok=SkrBAVjS</p> <p>http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/101655549v1.jpg?itok=8DLyd-wL</p> <p>http://justasmidgen.com/wp-content/uploads/2013/10/Bark-Leather-CandlePicMonkey-Collage(pp_w740_h148).jpg</p> <p>http://liveloughrowe.com/diy-fall-decor-hanging-mason-jars/</p> <p>http://albiongould.com/easy-fall-candle-centerpiece/</p> <p>http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/CTH628880.jpg?itok=rC19gFm4</p> <p>http://www.sparkandchemistry.com/craft-it-blog/leaf-mason-jar-candle-holder</p> <p>http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/102177126_w_0.jpg?itok=8Jgx0dcu</p> <p>http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/102069629-V.jpg?itok=frOmbOKF</p> <p>http://cdn.midwestliving.com/sites/midwestliving.com/files/styles/slide/public/100216191_2.jpg?itok=W7zPGKXk</p> <p>Realizacja projektu <i>(uczniowie samodzielnie pracują nad realizacją projektu, nauczyciel koordynuje działania).</i></p> <p>Tydzień 1: Planowanie wycieczki.</p> <p>1) Wprowadzenie – nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę projektu i inicjuje dyskusję na temat zmian zachodzących w przyrodzie jesienią. Następnie przekazuje dzieciom informację na temat miejsca, do którego wybiorą się na wycieczkę.</p>	
--	---	--

	<p>2) Planowanie – zadaniem dzieci jest stworzenie planu ramowego wycieczki.</p> <p>Grupa 1:</p> <p>Plan ma być stworzony tak, by uwzględniał następujące (przykładowe) warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Przed wyjściem grupa musi mieć około godziny na zapoznanie się z przykładowymi pracami plastycznymi wykonanymi ze „skarbów jesieni” – liści, żółędzi, kasztanów, kory drzew, itp. ▪ Grupa ma dotrzeć na miejsce o godz. 10:00. ▪ Podróż może odbyć się za pomocą transportu publicznego: autobus, tramwaj, bus itp., do których rozkładów mają dostęp dzieci. ▪ Wszyscy uczniowie z klasy wraz z opiekunami muszą dotrzeć na miejsce o tej samej godzinie. ▪ Grupa powinna wrócić do szkoły o godzinie 12:30. ▪ Podczas wycieczki dzieci muszą zaplanować około 1,5 h na spotkanie z lokalnym leśnikiem, który opowie o zmianach zachodzących w ekosystemie lasu. ▪ Dzieci muszą mieć czas na zabawę. <p>Grupa 2:</p> <p>Ucniowie dostają na małych karteczkach rozpisane pojedyncze wydarzenia (por. powyżej) wraz z godzinami rozpoczęcia i zakończenia, np. 09:30-10:00 podróż do parku autobusem, a ich zadaniem jest ustawienie wydarzeń w porządku chronologicznym.</p> <p>Grupa 3:</p> <p>Ucniowie otrzymują listę zdarzeń, które mają odbyć się podczas dni, w którym odbędzie się wycieczka i ich zadaniem</p>	
--	--	--

jest oszacowanie ile czasu powinno zająć każde z nich.

Nauczyciel dobiera uczniów do grup w zależności od ich możliwości wykonania zadań przeznaczonych dla każdej z nich.

Na końcu grupy porównują wyniki swojej pracy i uzgadniają wspólną wersję wydarzeń przy udziale nauczyciela.

3) Zapoznanie się z różnymi rodzajami ozdób, które można wykonać ze „skarbów lasu” – liści, żołądzi itp.

Zadaniem dzieci jest odwiedzenie wskazanych przez nauczyciela stron internetowych, które prezentują propozycje ozdób jesiennych, a także samodzielne wyszukanie innych prac.

Następnie każdy z uczniów decyduje jaką ozdobę będzie wykonywał: kartkę ozdobną, świecznik czy stroik, a także przygotowuje listę potrzebnych do wykonania ozdoby przedmiotów.

Tydzień 2: Wycieczka do lasu lub parku.

Uczniowie wraz z nauczycielem i opiekunami wyruszają na wycieczkę, która odbędzie się zgodnie z ustalonym tygodniem wcześniej planem. W lesie dzieci spotykają się z leśnikiem, edukatorem leśnym lub innym ekspertem, który opowiada im o zmianach zachodzących w przyrodzie jesienią.

Proponuje się skorzystanie z możliwości oferowanych przez Nadleśnictwa i Leśnictwa, które udostępniają możliwość skorzystania z bezpłatnych zajęć edukacyjnych zarówno w szkołach, jak i w terenie (porównaj np.

<http://www.sniezka.wroclaw.lasy.gov.pl/oferta-edukacyjna#.VFqGFPmG-X0>).

Podczas wycieczki uczniowie mają możliwość obserwowania typowych zmian, które zachodzą jesienią, np. zmiana koloru liści i ich opadanie. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie możliwie największej ilości zmian, które zauważą. Każde dziecko ma też przygotować jedno pytanie ich dotyczące, np. „Dlaczego liście zmieniają kolor?”, „Co jedzą zwierzęta

jesienia?” czy „Dlaczego drzewa iglaste nie gubią igieł?”.

Dzieci po powrocie zapisują pytania na małych karteczkach i wrzucają je do wcześniej przygotowanego przez nauczyciela pojemnika. Pytania te zostaną przekazane edukatorowi leśnemu, który odwiedzi dzieci na tydzień przed przygotowywanym przez nie kiermaszem i przedstawi odpowiedzi na pytania.

Zabawy w lesie:

Podczas wycieczki, zgodnie z planem, dzieci mają również czas na zabawę. Nauczyciel proponuje zabawy, np. rzut szyszką do celu, tor przeszkód itp.

Przykładowe zabawy zaczerpnięto z:

<http://www.bialystok.lasy.gov.pl/documents/62605/25819797/Regulamin+zawod%C3%B3w.pdf>:

1) Sztafeta z drewnianą pałeczką.

Dzieci stają drużynami, jeden za drugim. Na znak pierwsze dziecko biegnie z drewnianą pałeczką do palika, zawraca, biegnie w kierunku grupy i przekazuje pałeczkę następnej osobie. Kolejne dziecko robi to samo. Zabawę kończymy, gdy na początku rzędu stoi dziecko, które stało w tym miejscu na początku gry. Szybsza drużyna wygrywa.

2) Rzut szyszką do celu.

W koszyku przed każdą grupą stoi koszyk z szyszkami sosnowymi i świerkowymi. Po kolei każde dziecko podchodzi do worka, losuje szyszkę, rozpoznaje z jakiego drzewa pochodzi i wrzuca do odpowiedniego pojemnika (szyszki sosnowe do pojemnika podpisanego sosna, a świerkowe do pojemnika z napisem świerk). Punktowane są prawidłowo wrzucone szyszki.

3) Slalom z tyczką.

Konkurencja polega na jak najszybszym i prawidłowym przebiegnięciu grup. Pięcioosobowe grupy uczniów chwytają tyczkę w wyznaczonych miejscach i razem pokonują slalom pomiędzy palikami. Następnie przekazują tyczkę drugiej grupie, która biegnie tą samą drogą w przeciwnym kierunku. Szybsza drużyna wygrywa.

4) Liczenie słoï na krążkach drewnianych.

Każda grupa na sygnał oblicza wiek drzew na podstawie liczby słoï. Wygrywa grupa, która prawidłowo i najszybciej określi wiek drzewa na przygotowanych krążkach.

5) Rzut kółkiem do celu.

Uczniowie rzucają kółkami, tak by trafić na kołki i zbierać jak największą liczbę punktów. Każdy z uczniów ma jeden rzut. Wygrywa drużyna, która ma najwięcej kótek na kołku.

6) Wielki wyścig.

Przed każdą drużyną ustawione są kolejno klocki drewna o wysokościach: 10 cm, 30 cm, 50 cm. Każde dziecko podbiega do kolejnych klocków drewnianych i wraca do grupy. Najpierw do pierwszego klocka drewnianego, dotyka go i wraca do grupy. Następnie biegnie do wyższego klocka dotyka i wraca do grupy, a później do najwyższego i wraca. Szybsza drużyna wygrywa.

Tydzień 3: Przygotowanie ozdób na kiermasz, podział zadań do wykonania w domu na 4. tydzień projektu.

1) Przygotowanie ozdób na kiermasz.

Uczniowie, zgodnie z dokonanym w pierwszym tygodniu trwania projektu wyborem, przygotowują ozdoby jesienne. Do wyboru: kartka ozdobna, świecznik lub stroik.

Dzieci gromadzą niezbędne materiały, rysują szkic projektu, który przedstawiają nauczycielowi, a także planują kolejne

etapy pracy. Zadaniem nauczyciela jest pomoc w doprecyzowaniu wizji dziecka oraz ewentualna pomoc w wykonaniu trudniejszych elementów projektu.

Optymalna ilość ozdób do wykonania przez danego ucznia to:

- w przypadku kartek ozdobnych: 4
- w przypadku świecznika: 3
- w przypadku wieńca ozdobnego: 2

Uczniowie, w razie potrzeby, konsultują swoje pomysły i wymieniają się materiałami z kolegami i koleżankami.

2) Podział zadań do wykonania w domu.

Zadaniem każdego dziecka jest samodzielne przygotowanie w domu zaproszenia na kiermasz, które wręczy rodzicom lub opiekunom. Dzieci otrzymują od nauczyciela niezbędne do napisania zaproszenia informacje, a więc: miejsce, datę i godzinę rozpoczęcia kiermaszu.

Nauczyciel przedstawia dzieciom zasady dotyczące pisania zaproszenia. Po wykonaniu zaproszeń dzieci przynoszą je do klasy w kolejnym tygodniu w celu weryfikacji poprawności wykonania oraz wprowadzają niezbędne poprawki.

Tydzień 4: Dokończenie ozdób, wycena ozdób i rozplanowanie stanowisk na kiermaszu.

1) Dokończenie ozdób.

Uczniowie kończą pracę nad ozdobami jesiennymi i gromadzą wszystkie, przygotowując się do kiermaszu.

2) Wycena ozdób.

Nauczyciel ustala z uczniami ceny poszczególnych ozdób. Po ustaleniu cen, zadaniem każdego z uczniów jest obliczenie ile może zarobić sprzedając wszystkie swoje ozdoby, a także ile może zarobić cała klasa, również sprzedając wszystkie

ozdoby.

W celu poprawnej wyceny produktów uczniowie porównują ceny ozdób, które można kupić w sklepach i szacują ile mogą zapłacić odwiedzający kiermasz rodzice.

3) Rozplanowanie stanowisk na kiermaszu.

Nauczyciel wraz z uczniami dokonuje podziału na grupy opiekujące się stanowiskami na kiermaszu. Sugeruje się podział tematyczny ze względu na rodzaj sprzedawanych ozdób, a więc na 3 grupy. Każdy z uczniów powinien umieć zareklamować przygotowaną przez siebie ozdobę.

W tym celu każdy z uczniów prezentuje przygotowane ozdoby przed klasą i opowiada na czym polegał jego pomysł.

Podczas kiermaszu uczniowie nie dysponują pieniędzmi a jedynie prezentują ozdoby, zakupu dokonuje się wyłącznie przy wyznaczonym stanowisku (w kasie), którą obsługuje nauczyciel lub chętny rodzic/opiekun. Każdy z uczniów otrzymuje tabelkę do wypełnienia:

Rodzaj ozdoby	Cena	Ilość sprzedanych ozdób	Koszt całkowity
Np. kartka świąteczna	2 zł	2	4 zł

Na koniec kiermaszu nauczyciel zbiera wszystkie tabelki i weryfikuje sprzedaż.

	<p>Tydzień 5: Kiermasz dla uczniów i rodziców.</p> <p>Ucniowie z prezentują wykonane w trakcie realizacji projektu prace, a także obsługują stanowiska sprzedażowe proponując zakup przygotowanych ozdób.</p> <p>Zachowany jest podział dzieci – opiekunów poszczególnych stanowisk, ustalony w poprzednim tygodniu.</p> <p>Zdobyte podczas kiermaszu środki przeznaczone są na zakup materiałów plastycznych lub pomocy dydaktycznych.</p>	
<p>Prezentacja</p>	<p>Temat 5: Kiermasz dla uczniów i rodziców.</p> <p>Ucniowie prezentują wykonane w trakcie realizacji projektu prace, a także obsługują stanowiska sprzedażowe proponując zakup przygotowanych ozdób.</p>	
<p>Refleksja i ocena (ewaluacja)</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ potrafi mierzyć długość i czas; ▪ potrafi brać udział w dyskusji oraz prezentować wyniki swojej pracy na forum; ▪ potrafi wyszukać informacje w dostępnych mu źródłach oraz skorzystać z nich w praktyce; ▪ potrafi sprawnie pracować w grupie. 	